

הִזְקֵן הַזֶּה רָגַע אַחַד. תִּמְהוּ
הַחֲבָרִים וְלֹא אָמְרוּ דָבָר.

פָּתַח אוֹתוֹ זֶקֶן וְאָמַר, אִם רָעָה
בְּעֵינַי אֲדֹנִיָּה אֲשֶׁר לֹא יַעֲדָה
וְהַפְּדָה לְעַם נְכָרֵי וְגו'. פָּרָשָׁה זוֹ
נִאֲמָרָה עַל הַסּוּד הַזֶּה, וְכִי יִמְכֹּר
אִישׁ אֶת בְּתוֹ לְאִמָּה לֹא תֵצֵא
כְּצֵאת הַעֲבָדִים אִם וְגו'. רַבּוֹן
הָעוֹלָם, מִי לֹא יִפְחַד מִמֶּךָ, שְׂאֵתָה
שׁוֹלֵט עַל כָּל מַלְכֵי הָעוֹלָם, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (יִרְמִיָּה י) מִי לֹא יִרְאֶךָ מִלֶּךָ
הַגּוֹיִם כִּי לֶךָ יֵאָתֶה וְגו'.

בְּמָה הֵם בְּנֵי הָאָדָם בְּעוֹלָם
שֶׁשֶׁמִּתְבַּשְׂמִים בַּפְּסוּק הַזֶּה, וְכֻלָּם
אוֹמְרִים, אֲבָל הַפְּסוּק הַזֶּה לֹא
מִתְיַשֵּׁר בְּפִיָּהֶם. וְכִי הִקְדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא הוּא מִלֶּךָ הַגּוֹיִם?! וְהֵלֵא
הוּא מִלֶּךָ יִשְׂרָאֵל, וְכֵן נִקְרָא!
שְׁהָרִי כְּתוּב (דְּבָרִים ל) בְּהִנָּחַל עַלְיוֹן
גּוֹיִם וְגו', וְכְתוּב (שם) כִּי חִלַּק ה'
עֲמוֹ. וְעַל זֶה הוּא נִקְרָא מִלֶּךָ
יִשְׂרָאֵל. וְאִם תֹּאמַר שֶׁהוּא נִקְרָא
מִלֶּךָ הַגּוֹיִם, הֲרֵי שִׁבַּח שְׁלֵהֶם
שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִלֶּךָ עֲלֵיהֶם,
וְלֹא כְּמוֹ שְׂאוֹמְרִים שֶׁהֵם נִמְסְרוּ
לְשִׁמְשִׁים וְלַמְּמָנִים שְׁלוֹ.

וְעוֹד סוּף הַפְּסוּק, שֶׁכְּתוּב (יִרְמִיָּה י)
כִּי בָכַל חֲכָמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל
מַלְכוּתָם מֵאִין כְּמוֹךָ. כֹּל זֶה הוּא
שִׁבַּח לְשֶׁאֵר הָעַמִּים. וְתַמִּיחָהּ הִיא
אִיךָ לֹא מִתְעַלִּים בַּפְּסוּק הַזֶּה
לְרוּם הַרְקִיעַ? אֵלֵא שֶׁהִקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא סָמָא אֶת עֵינֵיהֶם וְלֹא
יִדְעִים בּוֹ כָּלֵל, שֶׁהָרִי מֵה שְׂאֵנו
אוֹמְרִים שֶׁכֻּלָּם אֵין וְאָפֶס וְתֵהוּ,
שֶׁכְּתוּב (ישעיה מ) כָּל הַגּוֹיִם כְּאֵין
נִגְדוּ מֵאָפֶס וְתֵהוּ נִחְשְׁבוּ לוֹ, הָרִי
הַעֶקֶר הָעֲלִיוֹן הַגְּדוֹל וְהַנְּכַבֵּד שֶׁם
אוֹתָם הַכְּתוּב הַזֶּה.

אָמַר לוֹ רַבִּי חֲזִיָּא, וְהָרִי כְּתוּב
מִלֶּךָ אֱלֹהִים עַל גּוֹיִם וְגו'. אָמַר
לוֹ, אֲנִי רֵאִיתִי שְׂאֵחַר הַכְּתָל

אֶף עַל גַּב דְּעָאֵל לְפָנַי וְלְפָנַיִם. בְּכָה הָאִי סָבָא
רָגַעָא חֲדָא, תְּוֹהוּ חֲבַרְיָא, וְלֹא אָמְרוּ מְדִי.

פָּתַח הַהוּא סָבָא וְאָמַר, (שמות כא) אִם רָעָה בְּעֵינַי
אֲדֹנִיָּה אֲשֶׁר לֹא יַעֲדָה וְהַפְּדָה לְעַם נְכָרֵי
וְגו'. הָאִי פְרִשְׁתָּא עַל רְזָא דָא אֲתֵמַר, וְכִי
יִמְכֹּר אִישׁ אֶת בְּתוֹ לְאִמָּה לֹא תֵצֵא כְּצֵאת
הַעֲבָדִים אִם רָעָה וְגו'. מֵאֲרִיָּה דְעֵלְמָא מֵאֵין
לֹא יִדְחַל מִינֶךָ, דְאֵנָתְ שְׁלִיט עַל כָּל מַלְכִין
דְּעֵלְמָא, פְּמָה דְאֵתְ אָמַר (יִרְמִיָּה י) מִי לֹא יִרְאֶךָ
מִלֶּךָ הַגּוֹיִם כִּי לֶךָ יֵאָתֶה וְגו'.

בְּמָה אֵינּוֹן בְּנֵי נִשְׂאָ בְּעֵלְמָא, דְקָא מִשְׁתַּבְּשֵׁן
בְּהָאִי קָרָא, וְכִלְהוּ אֲמַרִי, אֲבָל קָרָא דָא
לֹא אֲתִיִּשֵׁר בְּפּוֹמִיָּהוּ. וְכִי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא
מִלֶּךָ הַגּוֹיִם אִיהוּ, וְהֵלֵא מִלֶּךָ יִשְׂרָאֵל אִיהוּ,
וְהָכִי אֲקָרִי, דְהָא כְּתִיב, (דְּבָרִים לב) בְּהִנָּחַל עַלְיוֹן
גּוֹיִם וְגו'. וְכְתִיב (דְּבָרִים לב) כִּי חִלַּק יְיָ עֲמוֹ. וְעַל
דָּא אֲקָרִי מִלֶּךָ יִשְׂרָאֵל. וְאִי תִימָא דְאִיהוּ מִלֶּךָ
הַגּוֹיִם אֲקָרִי, הָא שְׁבַחָא דְלֵהוֹן דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ
הוּא מִלֶּךָ עֲלֵיהוּ, וְלֹא כְּמָה דְאֲמַרִין
דְאֲתַמְסְרִין לְשִׁמְשִׁין וְלַמְּמָנִין דִּילֵיהָ.

וְתוֹ סִיפָא דְקָרָא, דְכְּתִיב, (יִרְמִיָּה י) כִּי בָכַל חֲכָמֵי
הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם מֵאִין כְּמוֹךָ. כֹּל
הָאִי, שְׁבַחָא אִיהוּ לְשֶׁאֵר עַמִּין, וְתוֹוְהָא אִיהוּ,
הֵיךָ לֹא מִסְתַּלְקִי בְּהָאִי קָרָא לְרוּם (דף צ"ו ע"א)
רְקִיעָא. אֵלֵא, דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא סָמָא
עֵינֵיהוּ, וְלֹא יִדְעִי בִּיה כָּלֵל, דְהָא מַה דְאֵנּוֹן
אֲמַרִי דְכִלְהוּ אֵין, וְאָפֶס, וְתֵהוּ. דְכְּתִיב, (ישעיה
מ) כָּל הַגּוֹיִם כְּאֵין נִגְדוּ מֵאָפֶס וְתֵהוּ נִחְשְׁבוּ לוֹ,
הָא עֶקְרָא עֲלָאָה רַבָּא וְיִקְרָא שְׁוִי לוֹן קָרָא
דָּא.

אָמַר לֵיה ר' חֲזִיָּא וְהָא כְּתִיב (תהלים מז) מִלֶּךָ
אֱלֹהִים עַל גּוֹיִם וְגו'. אָמַר לֵיה, אֲנָא

חֲמִינָא דְבַתֵּר כְּתִלְיָהוּ הָוִית, וְנִפְקַת בְּהָאִי קָרָא לְסִייעָא לוֹן, הָוִה לִי